

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**Cautela Confessarii Pro Foro Sacramentali Occasione
Decretorum S. M. Alex. VII. Innoc. XI. Et Alexandri VIII. ...**

Matthaeucci, Augustín

Francofurti Ad Moenum, 1711

Cap. I. Opinio tutior circa valorem Sacramentorum.

urn:nbn:de:hbz:466:1-40684

LIBER SECUNDUS CONTINENS PROPOSITIONES AB INNOCENTIO XI. PROSCRIPTAS.

Successivè ad Alex. tempora sub anno 1679. die 2. Martii &c Innoc. XI. alias quinque supra sexaginta propositiones, in praxi itidem perniciosas, ac Ecclesiasticæ disciplinæ relaxativas, proscripsit; quas, consulendo utilitati pœnitentis, & ad effectum, ut à Confessario, in suo munere non errante, in foro pœnitentiæ plenè, & sanctè instruat, caveatque errores per eas assertos, hic eas, variis resolutis dubiis, per sequentia capita brevi methodo exhibeo.

CAPUT PRIMUM.

*Prop. I ab Innoc. XI. damnata.
Opiniatur circa valorem Sacramentorum.*

ria probabili tantum utendum non est in collatione Baptismi, Ordinis Sacerdotalis, aut Episcopalis.

Authores propositionis volunt essentialibus Sacramentorum, & illorum administratione fas esse, uti opinione probabili, & minus tuta, relicta tutiore, & probabiliore; ac propterea licere in ipsorum administratione, etiam materia incerta uti, eò quia probabile id à nonnullis reputetur, tametsi contrarium sit probabilius & tutius, & Minister se exponat periculo faciendi irritum Sacramentum.

1. **P**ROP. I. Non est illicitum in Sacramentis conferendis sequi opinionem probabilem de valore Sacramenti, relicta tutiore, nisi id veteris, conventio aut periculum gravis damni incurrendi. Hinc senten-

Restit-

Restringunt tamen opinionem propriam, dum recte affirmant in collatione Baptismi, Ordinis Sacerdotalis, aut Episcopalis, aut ad vitandum periculum gravis damni, esse semper eligendam opinionem tutiorem circa valorem Sacramenti, quod est commune apud omnes; ratio est, quia, si in praefatis eligeretur minus tuta, gravia sequerentur incommoda in perniciem salutis animarum; in Baptismo quidem periculum damnationis aeternae in baptizato; in Ordine verò Sacerdotali periculum nullitatis consecrationis, & absolutionis Sacramentalis, si eam conferat inordinatus; & in Ordine Episcopali periculum nullitatis Ordinum: & inde innumera absurda, quae quisque potest colligere; sed errant, dum in conferendis ceteris Sacramentis admittunt, fas esse in concursu tutioris de validitate, & valore Sacramenti, uti minus tuta, & probabili; nam certè, quamvis indè nullum damnum tertio oriretur, irreverentia Sacramento esset inevitabilis, propter periculum nullitatis, & frustrationis, cui exponeretur; propterea id esse absolute, & in quolibet Sacramento illicitum, debet Confessarius notare.

2. Supponat de fide esse ex Florentino quòd omnia Sacramenta tribus perficiuntur, materia, forma, & intentione ministri.

3. Quòd Sacramenta habent materiam, & formam determinatas à Christo Domino, quae semper necessariò requiruntur, & nunquam, quoad substantiam, mutari possunt, ex Trid. sess. 21. cap. 2. ubi declaratur, fuisse semper in Ecclesia Dei potestatem in Sacramento-

rum administratione, ea statuere, vel mutare, quae suscipientium utilitati, & Sacramentorum venerationi magis expedire judicaret, *salva illorum substantia Sacramentorum* (per quam intelligitur materia, & forma) demonstrat Concilii sensum fuisse, quòd non possit immutari; quòd si Ecclesia id facere nequit, certum est multò minus ullum alium id facere posse.

4. Quæritur, quæ opinio dicatur minus tuta circa valorem Sacramentorum, & quæ magis tuta?

Resp. Illa minus tuta dicitur, quæ affirmans probabile esse valere Sacramentum sic, vel sic collatum, exponit ipsum periculo nullitatis: illa verò tutior, quæ non exponit Sacramentum tali periculo, dum probabiliter asserit Sacramentum tali modo administratum non esse validum: explico: est quæstio inter DD. an valeat Baptismus collatus in lixivio: opinio probabiliter affirmans valere, dicitur minus tuta, quia, cum non sit certum baptismum valere, exponit ipsum periculo nullitatis; materia enim Sacramentorum à nostro iudicio non pendet, & ideo ad ipsorum validitatem est necessaria materia, quam Christus instituit, & determinavit: propterea, si coram Deo lixivium non foret materia apta pro Baptismo, nec opinio id asserens vera, Sacramentum foret nullum, & Baptizatus privaretur fructu, & effectibus suis, gratia nimirum, & caractere, & sic non obtineretur effectus intentus à Christo in institutione Sacramentorum.

Opinio verò, quæ dicit illum Baptismum non valere, dicitur tutior; ex qua sequitur, quod, (extra casum necessitatis)

(L1) 3

tis) inlixivio conferendus non est, ne Baptismus exponatur præfato periculo, & baptizans periculo faciendi ipsum irritum; & hinc tutius est, quod in lixivio non conferatur, sed materia certa adhibeatur.

5. Sed quid, si non habeatur materia certa, aqua nimirum naturalis, & usualis, que per Trid. sess. 7. canon. 2. de Baptismo, est materia Baptismi?

Resp. Quod, sicut, nulla necessitate urgente, unquam licet in administratione Sacramentorum uti materia probabili, incerta, & dubia, omissa probabiliori, & certa; sic in necessitatis casu, dum certa non habetur, nec haberi potest, & ex omissa Sacramenti administratione exponitur anima periculo damnationis, potest quis materia probabili uti; explico exemplo; infans est moribundus, habetur lixivium, non aqua, debet in lixivio baptizari sub conditione, ut, si fortè eorum Deo, & à parte rei sit materia Baptismi, consequatur vitam æternam.

Nec tunc potest dici, quod eligatur minus tuta, relicta tutiore, quia, cum in eo casu urgentis necessitatis aqua naturalis non possit haberi, impossibile est eligere tutiorem; & idèd non relinquatur tutior; quoniam non dicimur relinquere, nisi, quæ habere possumus.

Quanam autem sit opinio probabilis, quantumvè tutior, tuta, & probabilior, habes lib. 1. cap. 20. num. 2.

6. Queritur, an Confessarius possit absque peccato ad praxim deducere sententiam, dicentium attritionem sufficere ad Sacramentum penitentia, relicta opinione asserentium, eam non suffi-

ficere, sed requiri contritionem perfectam; quod est idem ac querere, an possit absolvere penitentem, quem cognoscit habere dolorem attritionis de suis peccatis?

1. Resp. Sed suppono, quod dolor de peccatis est pars essentialis Sacramenti penitentia, sine quo validum esse non potest, nam validum sine sua parte essentiali esse nequit, sicut sine anima rationali homo non subsistit, prout infr. cap. 3.

2. Quòd dolor de peccatis, sive attritio sit, sive contritio, debet esse supernaturalis, ut ex dicendis ibid. constabit, quibus suppositis ad dubium.

Quidam negant, & moventur, ex quo Confessarius in casu se exponeret periculo faciendi nullum Sacramentum; nam, cum opinio asserens ad valorem Sacramenti attritionem sufficere, sit minus tuta, & tutior sit opposita id negans, & requiritis contritionem perfectam, Confessarius illam sequendo exponit Sacramentum periculo nullitatis, quoniam, si coram Deo, & à parte rei attritio non esset dolor sufficiens, Sacramentum esset nullum; & idèd deberet abstinere ab absolute penitentis, quem solùm attritum agnosceret.

Sed nos contra præfatos affirmamus: quorum discursus concluderet, si sententia affirmativa de sufficientia attritionis esset merè probabilis, & non omninò certa, & indubitabilis; sed certa est omninò propter definitionem Trid. Sess. 14. cap. 4. ubi: illam verò contritionem imperfectionem, que attritio dicitur, &c. & infrà, & quamvis sine Sacramento Penitentia per se ad justificationem perducere

docere peccatorem nequeat, tamen ad Dei gratiam in Sacramento impetranda disponit. Unde ex Concilio aliter ad Dei gratiam disponit intra Sacramentum, & extra: nam extra Sacramentum dixit non perducere peccatorem ad justificationem, intra verò disponere peccatorem ad illam; & quidem proximè, & immediatè, quia remotè, etiam extra Sacramentum disponere dicitur; & ideò, cum sententia, quòd attritio sufficiat, sit omninò certa, dici non potest esse minus tuta circa valorem Sacramenti.

7. Sed instant. In articulo mortis non sufficit attritio, sed requiritur etiam contritio perfecta: quod verum non foret, si attritio esset certo sufficiens ad Sacramentum Pœnitentiæ; nam tunc etiam in eo articulo foret sufficiens.

Resp. Negando, quòd in articulo mortis ad justificationem obtinendam per Sacramentum Pœnitentiæ non sufficiat attritio, nec ex isto capite contritio perfecta charitate formata tunc requiritur, sed ex alio asseritur à D. D. necessaria; tum ex quo pro tunc Deus est super omnia diligendus, & dolendum est de offensa ipsi, ut summo bono, facta; tum ex quo homo non habens omnimodam evidentiam, aut certitudinem de valore sui baptismi, neque de valore Ordinis Sacerdotis illum absolventis, debet se reddere securum pro salute aeterna consequenda per actum dilectionis Dei super omnia, & detestationem peccati, ut est offensa Dei summi boni: ad quam securitatem requiritur contritio charitate formata. Vide cap. 34. in fine.

8. An autem sufficiat attritio cognita

ut talis, vel debeat esse cognita ut contritior dicendum infra cap. cit. nu. 31.

Sed adhuc queritur, an opinio affirmans attritionem conceptam ex metu pœnarum temporalium, quæ à Deo, tamquam à delictorum vindice, infliguntur, esse sufficientem ad valorem, & effectum Sacramenti, licite possit ad praxim deduci, relictæ tutiore, quæ dicit, sufficientem non esse: & sic absolvi pœnitens, qui cognoscitur solum dolere de peccatis, quia timer à Deo bonis temporalibus, sanitate nimirum, & filiis, privari?

Resp. Negativè, ratio est, quia opinio illa non modò est minùs tuta, verum etiam improbabilis, & falsa; nam, ut dolor attritionis sit dispositio sufficiens ad justificationem, debet esse supernaturalis, hoc est, regulatus à fide, quæ est principium supernaturalitatis; & hinc non sufficit timor pœnæ temporalis, cum fides non doceat peccanti propter peccata imminere talem pœnam, seu peccatum à Deo castigari morte, aut bonorum temporalium amissione; nam mors temporalis omnibus, etiam iustis, communis est, & cetera hujus vitæ mala, etiam iustos, affligunt, non solos peccatores, quos sæpè potius prosperari experimur; fides autem docet imminere peccanti pœnam aeternam inferni, eumque ob peccatum à Deo castigari morte aeterna, & aeternæ beatitudinis carentia; hinc dolor de peccatis conceptus ex timore pœnarum inferni, & amissionis beatitudinis est à fide regulatus, non verò ille conceptus ex timore pœnarum hujus vitæ; & propterea iste sufficiens non est ad valorem Sacramenti, bene verò ille: super

per quo debent, etiam pœnitentes instrui, sed de hoc cap. cit.

9. Quæritur, contra quam virtutem peccet, qui utitur opinione minus tuta circa valorem Sacramenti, relicta tutiore?

Resp. Contra Religionem, & Charitatem; contra Religionem sanè, quia, cum conficere Sacramentum irritum, atque nullum, sit peccatum mortale contra reverentiam Sacramento debitam, exponere se periculo faciendi nullum Sacramentum est peccatum mortale contra eandem reverentiam, & est Sacrilegium; quandoquidem, ut loquitur Suarez, in moralibus perindè est aliquid facere, & exponere se periculo faciendi; contra Charitatem verò, quia exponit se periculo defraudandi fideles fructu Sacramentorum, quæ instituta sunt, ut fideles eorum fructus percipiant.

Et idè, ut ex Scoto in 4. dist. 3. qu. 2. ponderat Fagnan. in 1. Decretal. ad cap. Ne innotatis de const. num. 303. non modò ex charitate erga proximum, sed etiam ex reverentia, quæ debetur Sacramento, semper tenetur quis sequi partem omninò tutam, ne se exponat periculo faciendi illud, irritum.

10. Sed dubitabis, non ne, dum Confessarius absolvit Pœnitentem, quem probabiliter cognoscit esse verè dispositum per contritionem, vel attritionem, sine peccato, etiam extra casum necessitatis, absolvit? & tamen tunc exponitur Sacramentum periculo nullitatis; quia ea cognitio est de materia essentiali, seu requisita ad valorem Sacramenti, & cum sit morè probabilis, fallibilis est, & falsa esse potest; in casu vero, quod esset falsa, & co-

ram Deo peccator non sufficienter dispositus, Sacramentum esset nullum, ergo non peccat, qui exponit Sacramentum nullitati, sequendo opinionem minus tuta de valore Sacramenti, relicta tutiore?

Resp. Ut non peccet Sacerdos absolvendo, non modò de dispositione pœnitentis debet cognitionem probabilem, sed moraliter certam habere; nam non debet prudenter dubitare, aut suspicari de legitima dispositione pœnitentis, aliàs in validè absolvit; quam cognitionem Confessarius colligit ex pœnitentis Confessione, dolore, proposito, lachrymis, compunctione, emendatione vitæ, &c. quæ licet secundùm se sint fallibilia, tamen in istis circumstantiis apta sunt, ut ex ipsis formetur iudicium moraliter certum, hoc est, prudenter judicetur de vera dispositione peccatoris, sic, ut imprudentissimum sit quodlibet aliud iudicium: & idè tunc non peccat, sed prudenter operatur, nec minus tuta utitur, relicta tutiore: nam tutior non habetur, & estimabile, quod alia tutior, præcisa divina revelatione, pro isto statu à Confessario habeatur. De absolvendo in articulo mortis dicendum cap. 3. à num. 4. & cap. 37. nu. 9.

11. Si dicas, non ne tutius esset non absolvere?

Resp. Hoc esset negare Sacramentum pœnitentiæ; nam, cum Confessarius non possit de pœnitentis dispositione habere pro statu isto, præciso miraculo, maiorem certitudinem, & tutiorem securitatem, quàm moralem (physica enim, & methaphysica est impossibilis, nec exigitur) cum dicas, cum hac non posse licitè absolutionem conferre, sequitur, quod num.

numquam poterit, & sic frustra, & inutiliter esset à Christo Domino Sacramentum penitentiae institutum, & praecepta Confessio, quod est haereticum asserere; quid autem sit certitudo moralis, diximus cap. 20. cit. nu. 15. in fine.

12. Quæritur, an sit valida absolutio data à Confessario, qui communiter reputatur habere jurisdictionem, quam à parte rei non habet?

Resp. Affirmative; sed requiritur: primo, quod error sit communis, seu communiter teneatur ut Confessarius ab omnibus, tam sapientibus, quam insipientibus; nam, si aliqui dubitarent, error esset, sed non communis; cum commune non sit, quod communiter non admittitur.

2. Quod Confessarius habeat titulum à legitimo Superiore collatum, hoc est, quod ab Ordinario Parochiam, vel jurisdictionem obtinuerit, ad eum ut ab omnibus pro Parocho, & Confessario habeatur, quamvis propter aliquod impedimentum occultum titulus invalidus sit, ut, quia est suspensus; in quo casu affirmant DD. valere absolutionem, quia Ecclesia supplet jurisdictionem, juxta dicta lib. 1. cap. 9. nu. 16. Vide Bonacc. de iurim. q. 2. punc. 8. nu. 32. & Fagnan. ib. allegatum: qui optime scripsit non suppleri, si fuerit sua autoritate intrusus, & in 1. Decretal. ad alleg. c. Ne dimitaris nu. 380. dixit, Ecclesiam non tribuere jurisdictionem ad absolvendum Sacerdoti eligenti opinionem probabilem, prætermilla probabiliori, nam eo ipso, quod Sacerdos eligens opinionem probabilem cognoscit contrariam esse probabiliorum, excluditur communis error, & titulus. *Matthæi Cautela Confess.*

lus putativus proveniens à legitimo Superiore; sed oritur tantum ex sua propria opinione: quod debet Confessarius notare; quemadmodum scire, quod quamvis aliquis communiter teneretur pro Parocho, & à legitimo Superiore Parochiam obtinisset, si baptizatus non foret, vel esset femina, aut non Sacerdos, ei ab Ecclesia ad absolvendum jurisdictionem non tribueretur, non obstante communi errore, ac putativo titulo à legitimo Superiore obtento, propter impedimentum, & incapacitatem lege divina, & Ecclesiastica statutum.

13. Quæritur, an in conferendis, vel recipiendis Sacramentis detur parvitas materiae, sic, ut quis valde ipsa conficiat, vel recipiat, tametsi aliquod minimum ad ipsorum valorem requisitum prætermittat?

Resp. Negative, nam Sacramentum, formaliter loquendo, in indivisibili consistit, & ideo, quocumque minimo prætermisso, de requisitis ad valorem, & essentiam, totum Sacramentum est nullum, & non subsistit; sicut non subsistit homo, si omnia ad essentiam ipsius requisita non ponantur.

CAPUT II.

Prop. II. ab Innoc. XI. Sc.
Judicium juxta probabiliora ferendum.

1. PROP. 2. probabiliter existimo, Judicem posse judicare juxta opinionem, etiam minus probabilem.

Judicem posse sequi opinionem probabilem, etiam contra communem, & probabiliorum.

(Mm)

habilio-